

Muutamia viikkoja sitten Jarrumies osallistui tilaisuuteen, jossa kerrottiin ansiokkaasti MM-ministeriön edustajien toimesta erilaista informaatiota tulevasta Kartastopoliittisesta ohjelmasta. Mielenkiintoinen ja sivistävä tilaisuus, jossa oli paikalla runsaasti oppinutta ja sivistynyttä väkeä. Kartastopoliittista ohjelmaa (Miksiköhän nimessä on kartta-sana, kun ohjelma on mitä suuremmissa määrin paikkatietoja käsittelevä?) onkin jo suuresti kaivattu ja odotettu. Yleisesti ottaen esitetyt periaatteet tuntuivat erittäin järkeviltä ja hyviltä. Muutama asia jäi kuitenkin askarruttamaan ja ikään kuin vastausta vaille.

Ministeriö lähtee siitä periaatteesta, että sillä on rahaa vain rajallinen määrä asioiden hoitamiseksi. Tällä rahalla on elettävä ja asiat hoidettava. Tästä seuraa, että on vedettävä selvät rajat sille, mitä voidaan tehdä ja mitä ei, ts. mitä tietoa voidaan kerätä ja hallita ja mitä ei. Peruslähtökohdaksi otettiin käsittääkseni ns. Yleisten Kartastotehtävien tarpeet niin laadun kuin tarkkuudenkin suhteen. Jos joku haluaa tarkempaa tai laadukkaampaa aineistoa, maksakoon itse. Periaate on eittämättä hyvä ja oikeakin. Tässä periaatteessa saattaa kuitenkin piillä koko ohjelman Akilleen kantapää. Voi nimittäin hyvin olla, että paikkatietojen tarpeen kasvaessa tarvitaan laajamittaisiin sovelluksiin, suurilta alueilta tai tiettyihin elementteihin koko maan alueelta, selkeästi tarkempaa aineistoa. On siis mahdollista, että jokin toinen taho ottaa ao. tehtävän hoitaakseen ja näin ollen vesittää ministeriön suunnitelmaa. Sama asia saattaa toistua useiden eri toimijoiden taholta, jolloin ministeriön koko suunnitelmalta on vaarassa sortua, tieto-

OHJELMA

jen keruun siirtyessä vähitellen ministeriön hallinnonalan ulkopuolisten toimijoiden käsiin. Tällaisia toimijoita saattavat hyvinkin olla esim. liikenneministeriö tielaitoksen kautta tai vaikkapa ympäristöministeriö Suomen Ympäristökeskuksen kautta vain joitakin mainitakseni. MM-ministeriön toimialan tehtäväksi jääkin tällöin vain vähemmän tärkeän informaation kerääminen ja muiden tietojen osalta niiden yleistys ja uudelleen luokittelu. Ei kuulosta kovin houkuttelevalta visiolta. Toisaalta ministeriön johto voisi katsoa asiaa hieman laajemmalla ja tehdä päätöksiä ministeriön painoarvon selkeästä nostamisesta paikkatietoalalla. Ratkaisu ei ministeriön budjetin valossa olisi varmaankaan kovin kallis. Toisaalta ministeriössä EU-kiireiden keskellä, Hurlun Lehmän Taudin riehuessa keskisessä Euroopassa, tuskin riittää aikaa tällöiseen kansalliseen näpertelyyn. Käydyssä keskustelussa tuli myös esille voimallisesti Maanmittauslaitoksen keskeinen rooli ohjelmassa. Tämän välittömästi sekä ministeriön että maanmittauslaitoksen edustajat ponnekkaisesti kiistivät. Miksiköhän, koska se eittämättä on keskeinen ja keskeinen sen tulee ollakin. Jonkunhan asian operatiivinen vastuu on kannettava. Suunnitelmassa on toki painokkaasti huomioitava kuntien rooli alueeltaan tarkan ja hyvin luokitellun tiedon kerääjinä. Tärkeätä tämä on myös siksi, että monet paikkatietoihin liittyvät hankkeet pilotoidaan ensin kuntatai taajamatasolla ja laajennetaan valtakunnalliseksi, kun sen aika on. Ehkäpä myös ympäristöministeriön, liikenne-

ministeriön ja puolustusministeriön painoarvoa olisi syytä tarkistaa ylöspäin, ettei jo aiemmin esitetty uhkakuva ainaakaan vallon heti ole ajankohtainen.

Jarrumies halusi myös avartaa maailmankuvaansa ja visiteerasi matkamesuilla. Siellä käteen sattui uuden paikkatietoyhtiön Genimapin uusi esite. Sitä vilkaistessa huomio kiintyi ulkoilukarttoja osoittavaan indeksiin. Sen mukaan lähes koko Lappi ja Itä-Suomi on kehitetty eri mittakaavaisiksi ulkoilukarttoiksi. Suuri oli hämmästyks, kun selvisi, että siinä ei ollut vielä edes kaikki. Julkaisijoina olivat paitsi yksityiset kustantajat (jotka ilmeisesti saavat tehdä rahoiltaan mitä tykkäävät) myös viranomaistahot etunenässä MM-ministeriön alaiset virastot.

Kuitenkin koko alueelta on saatavissa varsin hyviä 1:20 000 ja 1:50 000 -mittakaavan topografisia karttoja, joiden myynti, kyselyjen mukaan, on varsin pientä. Eikös viranomaisen olisi Kartastopoliittisen ohjelmankin periaatteiden mukaisesti keskityttävä perustietojen keräämiseen ja peruskarttojen julkaisemiseen. Pohjois-Suomessa liikkeessään Jarrumies on myös kuullut etiäisinä, että Lapin selkosia aletaan kartoittamaan entistä tarkemmin tehtävän siirtyessä lähivuosina virastolta toiselle. Huomiota ottaen alueen väestöpohjan, leveyspiirin ja käytettävissä olevat määrärahat tämä varmaankin on uuden Kartastopoliittisen ohjelman avaintehtäviä. Pohjoisessa on toki aina kiva kartoitella varsinkin kesällä ja ruska-aikaan.

MM-ministeriön asiantuntijat saavat kuitenkin Jarrumiehen parhaat kiitokset ja onnentoivotukset Kartastopoliittisen ohjelman aloittamisesta. Tehtävä on erittäin tarpeellinen ja vaikea.